

Nr 48.

Memorial med föranledande av kamrarnas beslut beträffande dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472), m. m., jämte i ämnet väckt motion, dels ock Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 30 juni 1948 (nr 449) om disciplinstraff för krigsmän och lag angående ändrad lydelse av 66, 68 och 69 §§ militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472).

Genom propositionen nr 98 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472); samt

2) lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 (nr 450) om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig.

Vidare har Kungl. Maj:t genom propositionen nr 104 föreslagit riksdagen att antaga vid denna proposition fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 30 juni 1948 (nr 449) om disciplinstraff för krigsmän; och

2) lag angående ändrad lydelse av 66, 68 och 69 §§ militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472).

Slutligen har i motionen nr 330 inom andra kammaren av herr Johansson i Stockholm föreslagits, »att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 98 i vad den avser förslag till lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig».

I avgivet utlåtande nr 32 över propositionerna och motionen hemställde utskottet, att riksdagen — med förklaring, att riksdagen funnit vissa ändringar böra vidtagas i de genom propositionerna nr 98 och 104 framlagda lagförslagen, samt med avslag å motionen II: 330 — måtte för sin del antaga av utskottet framlagda förslag till

1) lag om ändring i militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472);
2) lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 (nr 450) om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig; samt

3) lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen den 30 juni 1948 (nr 449) om disciplinstraff för krigsmän.

Vid utlåtandets behandling i kamrarna biföll första kammaren utskottets hemställan, medan andra kammaren biföll densamma med den ändringen, att 11 § i utskottets under 2) upptagna förslag till lag angående ändring i lagen om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig skulle erhålla viss annan lydelse än utskottet föreslagit.

I anledning av de skiljaktiga beslut, vari kamrarna sålunda stannat, framlade utskottet i memorial nr 43 det förslag till sammanjämkning, att kamrarna med frånträdande av sina beträffande 11 § förslaget till lag angående ändring i lagen om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig tidigare fattade beslut skulle antaga nämnda paragraf i en i utskottets memorial upptagen lydelse.

Enligt utskottet tillhandakomna utdrag av kamrarnas protokoll har sammanjämningsförslaget bifallits av första kammaren men avslagits av andra kammaren.

Utskottet. Genom kamrarnas ovannämnda beslut ha utskottets i utlåtandet nr 32 framlagda lagförslag bifallits så när som på 11 § förslaget till lag angående ändring i lagen om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig, beträffande vilken paragraf enighet icke kunnat uppnås.

De av utskottet i sagda utlåtande framlagda förslagen beröra tre skilda frågor, nämligen dels om tillrättavisning av sådana vapenfria värnpliktiga, som tjänstgöra utom krigsmakten, dels om krigsrätt vid avdelning av krigsmakten, som blivit innesluten av fienden eller eljest försatts i avskilt läge, dels om införande av ett ståndrättsförfarande. De båda förra frågorna behandlas i förslagen till lag om ändring i militära rättegångslagen och till lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen om disciplinstraff för krigsmän, den senare i förslaget till lag angående ändring i lagen om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig. I 11 § av sistnämnda förslag upptagas vissa centrala bestämmelser rörande ståndrättsförfarandet.

Förslagen till lag om ändring i militära rättegångslagen och till lag angående ändrad lydelse av 14 § lagen om disciplinstraff för krigsmän äga icke samband med frågan om införande av ståndrättsförfarande. Nämnda båda förslag äro sålunda att anse såsom antagna av riksdagen.

Vad angår utskottets förslag till lag angående ändring i lagen om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig ha kamrarna godkänt detsamma utom i vad angår 11 §. Besluten härutinnan innebära, att kamrarna uttalat sig för införande av en lagstiftning om ståndrättsförfarande. Emellertid äga förslagets olika delar sådant sammanhang, att de av riksdagen godkända bestämmelserna icke kunna tillämpas, med mindre stadganden finnas jämväl rörande de i 11 § behandlade ämnena. Då kamrarna icke kunnat träffa samstämmiga beslut beträffande denna paragraf, måste även angående förslaget i dess helhet gälla, att något riksdagens beslut icke kommit till stånd.

På grund av det anförda finner utskottet, att frågan om ändring i lagen den 30 juni 1948 (nr 450) om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig för innevarande session förfallit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Med hänsyn till riksdagssessionens nära förestående slut får utskottet hemställa, att förevarande memorial måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Stockholm den 30 maj 1949.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Lodenius, Olofsson, fru Lindström, herrar Lindgren, John Wiktor Jonsson, Georg Pettersson, fröken Andersson och herr Weiland;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedlund i Östersund, Olsson i Mellerud, Werner, Johnsson i Stockholm, Fagerholm, Gustafsson i Borås och fru Johansson i Skövde.
